

SPRAWOZDANIA

**X Międzynarodowa Konferencja Naukowa „Droga ku wzajemności”,
Grodno 24–25 października 2002 r.**

W dniach 24–25 października 2002 r. w Grodnie odbyła się X Międzynarodowa Konferencja Naukowa z cyklu *Droga ku wzajemności* poświęcona polsko-białoruskim związkom językowym, literackim, historycznym i kulturowym.

Organizatorami X jubileuszowej Międzynarodowej Konferencji byli: Komitet do Spraw Religii i Mniejszości Narodowych przy Radzie Ministrów Republiki Białoruś, Grodzieński Obwodowy Komitet Wykonawczy, Grodzieński Uniwersytet Państwowy im. Janki Kupały, Związek Polaków na Białorusi, Zarząd Główny Białoruskiego Towarzystwa Społeczno-Kulturowego w Polsce i Katedra Filologii Białoruskiej Uniwersytetu w Białymstoku. Te coroczne spotkania polsko-białoruskie organizowane są na przemian w Białymstoku lub w Grodnie.

W otwarciu Konferencji i w obradach plenarnych uczestniczyli referenci, liczni słuchacze zainteresowani tematyką konferencji oraz oficjalni goście z Polski i z Białorusi. Chęć udziału w Konferencji zgłosiło 91 referentów, z tego 29 z Polski, reprezentujących ośrodki naukowe w Białymstoku, Gdańsku, Krakowie, Łodzi, Olsztynie, Szczecinie, Warszawie, Wrocławiu i Zielonej Górze. Niestety nie wszyscy ze zgłoszonych referentów przyjechali do Grodna.

Obrady odbywały się na posiedzeniach plenarnych i w VI sekcjach (dwóch językoznawczych, dwóch literackich i dwóch historyczno-kulturowych). Referaty na posiedzeniu plenarnym wygłosili: prof. Dmitrij Kariew (Grodno) *Беларуско-польские научные проекты в сфере гуманитарных наук (90-е годы XX в.)*; dr Tadeusz Kruczkowski (przewodniczący Związku Polaków na Białorusi) *Бобраз налякаў у Беларусі*; mgr Jan Syczewski (przewodniczący Zarządu Głównego BTSK) *Дзесяцігоддзе канферэнцыі „Шлях да ўзаемнасці” ў ацэнцы Беларускага грамадска-культурнага таварыства*; prof. Swietłana Musijenko (Grodno) *Fenomen Henryka Sienkiewicza na Białorusi*; prof. Michał Kondratiuk (Białystok) *Odapelatywne nazwiska litewskiego pochodzenia w języku polskim i białoruskim*.

Konferencja *Droga ku wzajemności* z roku na rok cieszy się coraz większym zainteresowaniem naukowców polskich i białoruskich oraz innych krajów. Zwiększa się liczba czynnych uczestników konferencji, poszerza się zakres problematyki. Uniwersytet w Białymstoku był reprezentowany przez 10 pracowników naukowych.

W sekcjach językoznawczych omawiano problemy onomastyczne, frazeologii gwarowej, leksykę, zagadnienia fleksji w XVI-wiecznych zabytkach pisanych, wpływy litewskie w strukturze białoruskich frazeologizmów gwarowych, kształtowanie się polszczyzny na podłożu gwar wschodniosłowiańskich i inne. W sekcji

językoznawczej wystąpiło z referatami siedmiu pracowników Uniwersytetu w Białymstoku. Prof. Bogusław Nowowiejski wygłosił referat pt.: *Elementy białoruskie w XIX-wiecznych zbiorach leksyki gwarowej z Polski północno-wschodniej*. Dr Lilia Citko przedstawiła *System fleksyjny rzeczownika w „Kronice Bychowca” (XVI w.)*. Prof. Jan F. Nosowicz wystąpił z referatem pt.: *Język ojczysty jako obcy*. Dr Wacław Szerszunowicz scharakteryzował *Zapozyczenia terminologiczne w kulturze funeralnej*. Dr Irena Łukaszuk mówiła o *Nazwach kulinariów jako przykładzie polsko-wschodniosłowiańskich kontaktów językowych i kulturowych*. Mgr Alina Filinowicz omówiła *Paralele i wzajemne zapożyczenia polsko-białoruskie w zakresie nazw roślin*. W sekcji literackiej o nazwie *Літаратурнае жыццё XX стагоддзя* jako jedyna z Instytutu Filologii Wschodniosłowiańskiej UwB wystąpiła mgr Anna Sakowicz z referatem pt.: *Вобраз Маўжэі ў творчасці Янкі Купалы і Уладзіміра Караткевіча*. W jednej z sekcji historycznych dr Jerzy Milewski z Instytutu Pamięci Narodowej w Białymstoku wygłosił referat pt.: *Osadnicy wojskowi w powiecie grodzieńskim i ich los*, natomiast dr Helena Głogowska z Katedry Kultury Białoruskiej w Białymstoku scharakteryzowała *Działalność Białoruskiego Związku Studentów przy Uniwersytecie Wileńskim w okresie międzywojennym*. W sekcji VI pod nazwą *Польска-беларускія культурныя адносіны ў сучасным грамадстве* wystąpił dr Jarosław Matwiejuk (UwB) z referatem *Wolność sumienia i religii jako gwarancja odrębności kulturowych*.

Po zakończeniu Konferencji odbyła się wycieczka do Nowogródka – stolicy Wielkiego Księstwa Litewskiego w XIII–XIV wieku i rezydencji jego księcia Mendoga oraz rodzinnych stron Adama Mickiewicza. Uczestnicy wycieczki zwiedzili zabytkowy zamek obronny w Mirze, zbudowany na początku XVI wieku, który zaliczany jest przez UNESCO do wyższej kategorii zabytków kultury światowej.

Wygłoszone referaty i komunikaty na X Międzynarodowej Konferencji Naukowej z cyklu *Droga ku wzajemności* ukażą się w kolejnej – V publikacji przygotowywanej w Grodnie. Można mieć przekonanie, iż kolejny tom z serii *Polsko-białoruskie związki językowe, literackie, historyczne i kulturowe* zajmie również doniosłe miejsce naukowe zarówno w humanistyce polskiej jak i białoruskiej. Chętnie też sięgną po tę publikację inni komparatyści słowiańscy z zakresu literatury i języka, a także historycy, którzy śledzą dzieje stosunków polsko-białoruskich dawniej i obecnie.

Alina Filinowicz
Białystok